

VAS "LATVIJAS AUTOCEĻU UZTURĒTĀJS" PIEGĀDĀTĀJU ĒTIKAS KODEKSS

VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" (turpmāk – LAU) ir uzticams, stabils un pieredzējis uzņēmums, kas veic nepārtrauktus autoceļu ikdienas uzturēšanas darbus, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamās mobilitātes iespējas, satiksmes drošību, kritiski svarīgo dienestu (neatliekamā medicīniskā palīdzība, ugunsdzēsības un glābšanas dienests, policija) un sabiedriskā transporta funkcionēšanu, kā arī nodrošina valstij svarīgas autoceļu infrastruktūras uzturēšanas pakalpojumu sniegšanu.

LAU mērķis ir veicināt un nodrošināt kapitālsabiedrības stratēģisko mērķu sasniegšanu, īstenojot atbildīgu pieeju vides, sociālās atbildības, pārvaldības un ekonomiskajos jautājumos, kā arī sekmēt ilgtspējīgu dzīves kvalitāti un uzņēmējdarbību. Lai sasniegtu šo mērķi, LAU ir apņēmusies ievērot ilgtspējīgas attīstības mērķus savā darbībā. Tieši LAU sadarbības partneriem ir būtiska loma LAU ilgtspējas darbības principu piemērošanā. Lai LAU uzturētu un pastāvīgi uzlabotu veikumu vides, sociālajā un ekonomiskajā jomā, ir jāiesaistās visiem LAU sadarbības partneriem, tai skaitā piegādātājiem.

Šis Piegādātāju ētikas kodekss (turpmāk – Kodekss) attiecas uz visiem LAU piegādātājiem, kuri piegādā LAU preces, sniedz pakalpojumus, veic darbus vai pilda citus uzdevumus. Kodeksa mērķis ir nodrošināt godprātīgas uzņēmējdarbības sadarbības principus. Kodekss apraksta tās darbības, kas piegādātājiem ir jāveic, lai nodrošinātu drošus darba apstākļus un godprātīgas biznesa sadarbības principus, kā arī, lai darbotos tā, lai nekaitētu apkārtējai videi un ievērotu augstus ētikas standartus visos piegādes ķēdes darbības posmos. LAU piegādātāju pienākums ir ne tikai pildīt darījumu nosacījumus, bet arī savā darbībā ievērot Kodeksa principus.

Uzņēmējdarbības principi

1. Piegādātājiem, veicot uzņēmējdarbību (tai skaitā veicot piegādes LAU), ir pienākums ievērot normatīvos aktus. Saistību izpildi piegādātājs veic izmantojot tādas profesionāli atzītas vai attiecīgajā nozarē vispārpieņemtas darbības metodes, paņēmienus un praksi, kas nodrošina piegāžu īstenošanu augstā kvalitātē, noteiktajos termiņos un atbilstoši darījumā noteiktajam.
2. Piegādātājiem jāiesaistās godīgā un aktīvā konkurences cīņā par tiesībām sadarboties ar LAU. Piegādātāju sniegtā informācija LAU par piegādātāja uzņēmumu, piedāvājumiem produktiem un/ vai pakalpojumiem, partneriem, klientiem un potenciālajiem klientiem ir skaidra, precīza, patiesa un nav maldinoša.
3. Jebkādā formā sazinoties ar LAU darbiniekiem, piegādātājs nodrošina, ka tiek ievērotas ētikas normas. Komunikācijā ir aizliegta jebkāda veida diskriminācijas izpausme.

Interesu konflikts

4. Piegādātāji ņem vērā, ka LAU veic visas nepieciešamās darbības, lai biznesa sadarbības ietvaros pēc iespējas ierobežotu t.s. biznesa dāvanu apmaiņu. Biznesa dāvanas jāsniiedz vai jāpieņem un viesmīlības pasākumi jārealizē tikai saskaņā ar normatīvajiem aktiem un vispārpieņemtu biznesa praksi. LAU darbinieki piedalās viesmīlības pasākumos (sociālie pasākumi, oficiālās brokastis/ pusdienas/ vakariņas, semināri, informatīvi pasākumi, kuros piedalās plašs uzaicināto dalībnieku loks, vai izklaides pasākumi), ja zināms šī pasākuma konkrētais mērķis, ja netiek sagaidīti lēmumi un

darbības, kas citādi, iespējams, netiktu sagaidīti. LAU darbinieku darba braucienu un komandējuma izmaksas sedz LAU, izņemot gadījumus, kad šādas izmaksas pilnībā vai daļēji sedz atbilstoši LR normatīvajiem aktiem vai starpvalstu līgumiem ES vai citu starptautisku organizāciju fondi. Piegādātājs nedrīkst pasniegt LAU pārstāvjiem dāvanas vai izrādīt tiem kādas viesmīlības izpausmes situācijās, kuras tas var ietekmēt vai šķietami ietekmēt šāda pārstāvja lēmumus attiecībā uz konkrēto piegādātāju.

5. Piegādātājs atturas no darbībām, ja tās var radīt aizdomas šķietamiem vai reāliem interešu konfliktiem, kā arī mest ēnu uz LAU reputāciju. Ja Piegādātājs identificē šķietama vai reāla interešu konflikta, kas var radīt būtisku apdraudējumu vai kaitējumu LAU vai LAU klientu interesēm, pazīmes, tas nosaka veicamos pasākumus interešu konflikta novēršanai par šādu apstākļu esamību informējot LAU līgumā norādīto personu.
6. Piegādātājam ir pienākums veikt citas nepieciešamās un lietderīgās darbības, kas ir sagaidāmas no uzticama darījuma partnera, lai nepieļautu situāciju, kuras rezultātā tieši vai netieši labuma guvējs darījuma ietvaros ir cita fiziska vai juridiska persona, nevis piegādātājs vai LAU, un informēt par šādas situācijas iestāšanās iespējamību 16.punkta kārtībā.

Korupcijas, kukuļošanas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana

7. LAU piegādātājiem, tostarp viņu apakšuzņēmējiem un apakšpiegādātājiem, visās darījumu attiecībās ir jāievēro biznesa ētikas standarti. Visu veidu izspiešana, kukuļošana vai korupcija, tostarp nelikumīgu maksājumu piedāvāšana darbiniekiem vai organizācijām vai šādu piedāvājumu pieņemšana no tiem, ir aizliegta. Piegādātājiem ir jābūt noteiktām procedūrām kukuļošanas un korupcijas novēršanai un tā jāīsteno.
8. Piegādātājiem ir jāatturas no darbībām, kuras var vai varētu tikt uztvertas kā dalība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas procesā. Piegādātājiem ir jāievēro visi piemērojamie tiesību akti (tai skaitā vadlīnijas un piemērošanas prakse) attiecībā uz eksporta/ importa kontroli un eksporta/ importa ierobežojumiem, kā arī starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kuras ietekmē līguma izpildi.
9. Piegādātājs apliecina, ka:
 - piegādātājs nav Krievijā reģistrēta juridiska persona vai struktūra, kā arī nav Krievijas valstspiederīgais;
 - piegādātāja īpašumtiesības un vairāk nekā 50 % apmērā no piegādātāja tieši vai netieši nepieder Krievijas valstspiederīgajam vai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai, kas reģistrēta Krievijā;
 - piegādātājs nedarbojas Krievijas valstspiederīgā vai fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras, kas reģistrēta Krievijā, vārdā vai saskaņā ar tās norādēm.

- ciktāl piegādātājam ir iespēja pārliecināties, uz piegādātāja apakšuzņēmējiem un apakšpiegādātājiem nav attiecināmi minētie nosacījumi.

10. Piegādātājs un LAU pēc pieprasījuma savlaicīgi iesniedz viens otram informāciju, kas nepieciešama sankciju režīma nodrošināšanai, tajā skaitā, lai identificētu patiesos labuma guvējus, īpašniekus, paraksttiesīgās personas, kā arī nekavējoties informē par izmaiņām sniegtajā informācijā.

Cilvēktiesības

11. LAU piegādātājiem jāievēro starptautiski atzītās cilvēktiesības, tai skaitā darbinieku tiesības:

- **Biedrošanās brīvība** – piegādātājiem jāatzīst un jāievēro darbinieku tiesības uz biedrošanās brīvību, kā arī tiesības brīvi izvēlēties savus pārstāvjus. Piegādātājiem jāatzīst arī darbinieku tiesības uz darba koplīguma slēgšanu. Piegādātāji nedrīkst nedz diskriminēt darbinieku pārstāvjus vai arodbiedrības biedrus, nedz arī ierobežot viņu iespējas pildīt savas pārstāvības funkcijas darba vietā.
- **Piespiedu darbs** – piegādātāji nedrīkst izmantot piespiedu darbu. Piegādātāji nedrīkst pieprasīt, lai darbinieki iemaksātu darba devējam kādu noteiktu naudas summu vai nodotu viņam glabāšanā savus personu apliecinošos dokumentus.
- **Darba samaksa un darba laiks** – piegādātājiem jānodrošina, lai katrs darbinieks saņemtu skaidri saprotamu, rakstisku darba līgumu, kurā aprakstīti viņu nodarbinātības noteikumi. Darba samaksai un tās izmaksas termiņiem jābūt taisnīgiem un saprātīgiem un jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajam apmēram. LAU mudina savus partnerus darbiniekiem maksāt dzīves līmenim atbilstošu algu. Darba laika ilgums jānosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem.
- **Nepilngadīgo nodarbināšana** – piegādātāji nekādā gadījumā nedrīkst nodarbināt bērnus, kuri nav sasnieguši vecumu, no kura viņus drīkst likumīgi nodarbināt. Bērnus un jauniešus, kuri ir sasnieguši minimālo darba uzsākšanas vecumu, bet nav sasnieguši 18 gadu vecumu, nedrīkst bīstamā darbā vai darbā, kas apdraud viņu veselību, drošību vai morālo stāju.
- **Diskriminācijas aizliegums** – piegādātājiem jāizturas pret saviem darbiniekiem ar cieņu. Jebkāda diskriminācija, kuras pamatā ir neobjektīva attieksme vai aizspriedumi, ir aizliegta. Nevienam darbiniekam nedrīkst diskriminēt vai konfrontēt, vadoties pēc konkrētās personas vecuma, rases, dzimuma, reliģiskās pārliecības, fiziskiem traucējumiem vai invaliditātes, etniskās piederības, seksuālās orientācijas, ģimenes stāvokļa un statusa vai politiskās pārliecības. Piedraudēšana ar vardarbību, miesas sodi, fiziska vai mutiska vardarbība, vai nelikumīga aizskaršana kādā citā veidā ir stingri aizliegta.
- **Veselības aizsardzība un darba drošība** – piegādātājam jānodrošina droši un nekaitīgi darba apstākļi, jāveic nepieciešamie darba aizsardzības pasākumi, novēršot apdraudējumu un atbilstoši reaģējot uz to, kā arī veicinot tādu pasākumu realizāciju, kas vairo darbinieku labklājību un nodrošina veselīgu darba klimatu. Piegādātājs ievēro arī citus drošības noteikumus, kas definēti konkrētajos piegādes līgumos.

12. LAU piegādātājiem jāievēro starptautiski atzītās cilvēktiesības, un jānodrošina, lai viņi nebūtu iesaistīti nekādos cilvēktiesību pārkāpumos. Piegādātājiem jānoskaidro sava ietekme uz cilvēktiesību ievērošanu, ja nepieciešams, jāveic pasākumi šādas ietekmes korekcijai, bet cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā - šādu pārkāpumu novēršanai.

Vides aizsardzība

13. Piegādātājiem jāatbalsta piesardzīga pieeja vides aizsardzības problēmām un jāīsteno iniciatīvas, lai veicinātu atbildīgāku attieksmi pret vidi. Piegādātāji realizē tādas darbības, kas vairo atbildību par apkārtējās vides tīrību, nodrošina efektīvāku enerģijas resursu izmantošanu, kā arī sekmē apkārtējai videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību un izplatību un labākās prakses paraugu realizāciju.
14. Piegādātāji ievēro normatīvos aktus saistībā ar apkārtējo vidi un ir apzinājuši savas biznesa darbības ietekmi uz apkārtējo vidi (minimālā prasība). Piegādātājiem savā darbībā, kur vien tas ir iespējams, pastāvīgi jācenšas mazināt enerģijas un ūdens patēriņu, atkritumu un izmešu daudzumu, kas nonāk gaisā, ūdenī un augsnē, kā arī ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Informācijas aizsardzība

15. Piegādātāji apņemas rūpēties par LAU informācijas drošību, neizpaust konfidenciālu un komercnoslēpumu saturošu informāciju, kā arī apstrādāt personu datus un citus datus, ievērojot piemērojamus normatīvos aktus un LAU izvirzītos nosacījumus datu apstrādei. Piegādātājiem ir jāsniedz precīza un atbilstoša informācija par sava uzņēmuma finanšu rezultātiem un citiem darbības rādītājiem, jāīsteno atbildīgs mārketinga un jārikojas godīgi un ētiski arī visos pārējos konkurences aspektos.

Ziņošanas pienākums

16. Piegādātājiem un to darbiniekiem ir pienākums ziņot LAU par jebkuriem Kodeksa pārkāpumiem (ja piegādes ķēdē tiek novērota nolaidība, ja ir iestājušies notikumi, kas var apdraudēt LAU reputāciju vai citādi ietekmēt LAU uzņēmējdarbību) e-pastā lau@lau.lv.
17. LAU ir izveidojis trauksmes celšanas kanālu (<https://www.lau.lv/lv/formas/trauksmes-celejs>), kuru var izmantot ikviens, lai droši ziņotu par novērotu vai nojaustu pārkāpumu.

Attiecināmība un informācijas sniegšana

18. Parakstot līgumu ar LAU, piegādātājs apņemas ievērot šo Kodeksu. Piegādātājiem ir jābūt ieviešušiem Kodeksa ievērošanai atbilstošas pārvaldības sistēmām, kas ir samērojamas ar konkrētā piegādātāja lielumu, tā darbības sarežģītības pakāpi un attiecīgajiem riskiem. LAU sagaida, ka piegādātāji ievēros tādus pašus principus ikvienā darbībā un nodrošinās, lai šos principus ievērotu arī piegādātāja apakšuzņēmēji, neatkarīgi no priekšmeta un organizatoriskās formas.

19. Piegādātājam ir jābūt gatavam pēc pieprasījuma sniegt LAU informāciju un LAU vai ārējam revidentam veikt klātienes revīziju. Ja LAU nespēj gūt informāciju, kas apliecina atbilstību Kodeksā noteiktajiem principiem, vai arī piegādātājs atkārtoti atsakās LAU sniegt informāciju, vai arī piegādātājs būtiski pārkāpj Kodeksa principus, LAU patur tiesības pārtraukt sadarbību ar attiecīgo piegādātāju.

Spēkā no 01.12.2023.